

PRAKTICKÝ SPRIEVODCA PRÁVAMI ŤAŽKO ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH

PACIENT V NÚDZI

Zdrúženie pacientov s hematologickými malignitami

Nezábudková 52, 821 01 Bratislava

E-mail: info@hematologickypacient.sk

Telefón: 0800 007 694

Web: www.hematologickypacient.sk

Čo je hmotná núdza

Hmotná núdza je stav, kedy príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima a oni si nevedia alebo nemôžu zabezpečiť či zvýšiť príjem prácou, svojím majetkom alebo uplatnením nejakého práva (napríklad práva na výživné).

Domácnosť tvoria osoby, ktorých príjmy a majetok sa posudzujú spoločne.

Spoločne sa posudzujú manžel a manželka (nie druh a družka), v prípade rodín s deťmi sa spoločne posudzujú rodičia a deti, ktoré s nimi žijú, avšak iba v prípade, ak sú to:

- ▶ tzv. nezaopatrené deti, teda deti do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku, ak študujú v dennej forme štúdia na strednej alebo vysokej škole alebo nemôžu študovať a pracovať pre chorobu alebo úraz. Dieťa, ktoré môže požiadať o invalidný dôchodok (od 18 rokov veku) alebo ukončilo vysokoškolské štúdium druhého stupňa, nie je nezaopatreným dieťaťom.
- ▶ deti do 25 rokov veku, ktoré už ne-

študujú, ale vôbec nemajú príjem alebo je ich príjem nižší ako polovica mesačnej minimálnej mzdy (v roku 2020 je to 580 € mesačne).

- ▶ deti nad 25 rokov veku žijúce s rodičmi v domácnosti, ktoré sa pripravujú na budúce povolanie dennou formou štúdia.

Ak človek nežije s manželom alebo manželkou, ani s deťmi, ktoré spĺňajú vyššie uvedené podmienky, bude na účely hmotnej núdze posudzovaný samostatne.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov, pod ktorou nastáva stav hmotnej núdze.

Za životné minimum osoby alebo osôb, ktorých príjmy sa posudzujú spoločne, sa považuje suma:

- ▶ 210,20 € mesačne, ak ide o dospelého jednotlivca,
- ▶ 146,64 € mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú osobu,
- ▶ 95,96 € mesačne, ak ide o dieťa, ktoré sa posudzuje spoločne s nimi ako člen domácnosti.

Jednotlivec je teda v hmotnej núdzi, ak má mesačný príjem nižší ako 210,20 €, manželia sú v hmotnej núdzi, ak ich spoločný mesačný príjem nedosahuje sumu 356,84 €. V prípade, že majú deti, ich životné minimum sa zvyšuje o 95,96 € mesačne na každé dieťa, t. j. 452,80 € pre manželský pár s jedným dieťaťom, 548,76 € pre manželov s dvoma deťmi atď.

Uvedené sumy životného minima však slúžia iba na posúdenie toho, či je určitá osoba v stave hmotnej núdze, človek teda nemá nárok na to, aby mu boli vyplácané príspevky vo výške životného minima.

Ako sa posudzujú príjmy a majetok

Príjmom je čistá mzda, starobný dôchodok, invalidný dôchodok, sirotsky dôchodok, vdovský a vdovecký dôchodok, nemocenské alebo materské, tie sa však na účely posúdenia toho, či je človek v hmotnej núdzi nezapočítavajú celé, ale iba 75 % z nich.

Za príjem sa nepovažujú napríklad prídavky na deti a príplatky k nim, príspevok na starostlivosť o dieťa a príspevky do výšky 2 522,40 € ročne (12 násobok životného minima) poskytnuté nadáciami a neziskovými organizáciami.

Dôležitý je príjem členov domácnosti v mesiaci, kedy bola podaná žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi, a potom počas celého obdobia, kedy je pomoc poskytovaná.

Majetok je čokoľvek, čo členovia domácnosti vlastní a čo môžu využiť na zvýšenie svojich príjmov, napríklad to predat' alebo prenajať.

Aký majetok sa neposudzuje:

- ▶ motorové vozidlo, využívané na prepravu člena domácnosti, ktorý je na ňu odkázaný z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
- ▶ jedno motorové vozidlo v domácnosti, ktorého hodnota nie je vyššia ako 7 357 € (35-násobok sumy ži-

votného minima pre jednu plnoletú osobu), alebo ktoré je staršie ako 10 rokov,

- ▶ nehnuteľnosť (byt alebo dom) slúžiaca na primerané trvalé bývanie, primeranosť bývania sa neskúma, ak všetci členovia domácnosti dovŕšili dôchodkový vek,
- ▶ poľnohospodárska a lesná pôda užívaná pre vlastnú potrebu,
- ▶ veci, ktorá nepodliehajú exekúcii, t. j. bežné súčasti odevov, bielizeň a obuv, nevyhnutné vybavenie domácnosti (posteľ, stôl, stoličky, chladnička, sporák, varič, vykurovacie teleso, palivo, práčka, periny a posteľná bielizeň, bežný kuchynský riad, rádioprijímač), domáce zvieratá, veci slúžiace na plnenie pracovných úloh alebo na podnikanie do výšky 331,94 €, zdravotnícke potreby, snubný prsteň a obrúčka, hotové **peniaze do sumy 99,58 €, študijná literatúra a hračky.**
- ▶ veci, na ktoré sa poskytla jednorazová dávka, dotácia v rámci humanitárnej pomoci alebo peňažný príspevok na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

Od členov domácnosti nemožno žiadať, aby takéto veci predali alebo inak použili na zvýšenie svojich príjmov.

Pre uznanie hmotnej núdze je dôležité aj to, aby členovia domácnosti nemali možnosť zabezpečiť si príjem **uplatnením nejakého svojho práva,**

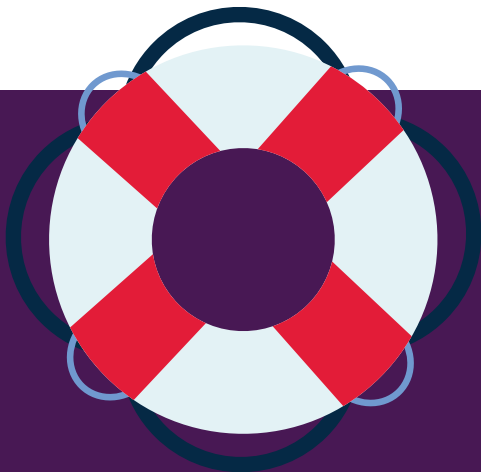
resp. aby jeho uplatnenie nestačilo na dosiahnutie životného minima. Takýmto právom môže byť nárok na výživné, náhradné výživné, na rodičovský príspevok, nároky vyplývajúce z pracovného pomeru (napríklad na zaplatenie mzdy) alebo nárok na dôchodok.

Spôsobilosť na prácu

Pri hmotnej núdzi sa ďalej posudzuje, či človek, ktorý žiada o pomoc v hmotnej núdzi, má **možnosť zabezpečiť alebo zvýšiť si príjem prácou**.

To, či je člen domácnosti schopný pracovať sa neskúma, ak ide o človeka, ktorý:

- dosiahol dôchodkový vek,
- je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %,
- je nezaopatreným dieťaťom,
- je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku,
- sa osobne, každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie,
- sa zúčastňuje na resocializačných programoch v resocializačnom stredisku bytovou formou,
- si zvyšuje kvalifikáciu formou denného štúdia,
- má nepriaznivý zdravotný stav, čo znamená, že bol uznaný ošetrovúcim lekárom za dočasne práceneschopného na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní.

Pomoc v hmotnej núdzi od štátu teda nastupuje až vtedy, keď človek nemá nijakú možnosť pomôcť si sám.

Pomoc v hmotnej núdzi

Domácnosti, ktorá je v hmotnej núdzi, poskytuje štát **pomoc vo forme dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke**, ktorými sú ochranný príspevok, aktivačný príspevok, príspevok na bývanie a príspevok na nezaopatrené dieťa.

Suma pomoci v hmotnej núdzi sa určí tak, že sa spočíta výška dávky a príspevkov, na ktoré má domácnosť ako celok nárok a od tejto sumy sa odpočíta príjem členov domácnosti. **Vyplatí sa až výsledná čiastka.**

Príklad

Pani Mária je invalidná dôchodkyňa, s poklesom schopnosti pracovať o viac ako 70%, jej dôchodok predstavuje 202,80 € mesačne. Je slobodná, vlastní byt. Pri rozhodovaní o pomoci v hmotnej núdzi sa jej ako príjem započíta 75% z dôchodku, t. j. 152,10 €. Pani Mária je teda osobou v hmotnej núdzi. Keby nemala žiaden príjem, mala by nárok na dávku v hmotnej núdzi vo výške 66,30 €, ochranný príspevok k dávke vo výške 67,90 € a príspevok na bývanie vo výške 57,20 €, t. j. spolu 191,40 €. Od tejto sumy odpočítame jej príjem (teda tých 75% z dôchodku, ktoré ako príjem posudzujeme) a dostaneme sumu 39,30 €, ktorá bude pani Márii vyplácaná ako pomoc v hmotnej núdzi.

Dávka v hmotnej núdzi

Dávka v hmotnej núdzi je:

- ▶ 66,30 € mesačne, ak ide o jednotlivca,
- ▶ 126,20 € mesačne, ak ide o jednotlivca s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi,
- ▶ 115,30 € mesačne, ak ide o dvojicu bez detí,
- ▶ 172,60 € mesačne, ak ide o dvojicu s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi,
- ▶ 184,30 € mesačne, ak ide o jednotlivca s viac ako štyrmi deťmi,
- ▶ 232,60 € mesačne, ak ide o dvojicu s viac ako štyrmi deťmi.

Dávku v hmotnej núdzi však už nedostane automaticky každý, kto je v núdzi. Od júla 2014 platí, že dávku v hmotnej núdzi je nutné si „odpracovať“, spravidla prácou pre obec a samosprávny kraj (tzv. menšie služby) alebo dobrovoľníckou činnosťou. Dávka sa znižuje o sumu 66,30 € za každého plnoletého člena domácnosti, ktorý nie je zamestnaný na aspoň 32 hodín mesačne alebo nevykonáva aspoň 32 hodín mesačne menšie služby či dobrovoľnícku činnosť.

Táto „povinnosť pracovať“ sa nevzťahuje na ľudí, ktorí z objektívnych dôvodov pracovať nemôžu, ani na tých, ktorým vykonávanie menších obecných služieb alebo dobrovoľníckej činnosti nebolo ponúknuté.

Dávka v hmotnej núdzi sa teda neznižuje, ak ide o člena domácnosti, ktorý:

- ▶ dosiahol dôchodkový vek,
- ▶ poberá predčasný starobný dôchodok,
- ▶ je invalidný (plne alebo čiastočne),
- ▶ je nezaopatreným dieťaťom,
- ▶ sa ako rodič stará o dieťa do troch rokov veku alebo sa ako osamelý rodič stará o dieťa do šiestich rokov veku, v postavení rodičov sú aj osoby, ktorým bolo dieťa zverené rozhodnutím súdu,
- ▶ je tehotná žena od začiatku ôsmeho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom,
- ▶ sa osobne, každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie,

- ▶ sa zúčastňuje na resocializačných programoch v resocializačnom stredisku pobytovou formou alebo na pracovnej terapii,
- ▶ si zvyšuje kvalifikáciu formou denného štúdia,
- ▶ má nepriaznivý zdravotný stav, čo znamená, že bol uznaný ošetrovúcim lekárom za dočasne práceneschopného na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní,
- ▶ ktorému vznikol nárok na aktivačný

príspevok, príspevok na vykonávanie absolventskej praxe alebo na príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby,

- ▶ ktorému vykonávanie prác nebolo ponúknuté.

V prípade, že človek nespadá do jednej z týchto kategórií a ponúknu mu vykonávanie práce pre obec alebo VÚC, nemal by ju odmietnuť. Ak tak urobí, zníži sa mu vyplácaná suma pomoci v hmotnej núdzi.

Ochranný príspevok

Ochranný príspevok je určený na zabezpečenie osobných výdavkov člena domácnosti, ktorý nemôže pracovať.

Ochranný príspevok sa poskytuje v rôznej výške:

a. 67,90 € mesačne, ak ide o člena domácnosti, ktorý:

- dosiahol dôchodkový vek,
- je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %,
- je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku,
- sa osobne, každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie,
- sa zúčastňuje na resocializačných programoch v resocializačnom stredisku pobytovou formou.

b. 37,30 € mesačne, ak ide o človeka, ktorý má nepriaznivý zdravotný stav, čo znamená, že bol uznaný ošetrovateľom lekárom za dočasne práceneschopného na

viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní. Ochranný príspevok v prípade bez prerušenia trvajúceho nepriaznivého zdravotného stavu je možné poberať najviac 12 mesiacov.

c. 14,60 € mesačne, ak ide o:

- tehotnú ženu od začiatku štvrtého mesiaca tehotenstva, ktorá sa zúčastňuje pravidelne raz za mesiac na preventívnych prehliadkach u gynekológa,
- rodiča dieťaťa, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do jedného roku veku dieťaťa.

Tehotná žena a rodič dieťaťa do jedného roku veku, ktorí majú nárok na ochranný príspevok vo výške 14,60 €, môžu súčasne poberať aj ochranný príspevok vo výške 37,30 € alebo 67,90 €, ak spĺňajú podmienky stanovené pre tieto príspevky, teda sú napríklad uznaní za práceneschopných na viac ako 30 dní.

Aktivačný príspevok

Aktivačný príspevok je určený na podporu nadobudnutia a prehĺbenia vedomostí, zručností a návykov zvyšujúcich možnosti uplatnenia na trhu práce. **Výška príspevku je 67,90 € mesačne, ak má člen domácnosti príjem zo zamestnania, príspevok je 135,70 € mesačne.**

Poskytuje sa členovi domácnosti, ktorý:

- a. má príjem zo zamestnania **najmenej vo výške mesačnej minimálnej mzdy**,
- b. je **v evidencii uchádzačov** o zamestnanie a:
 - ▶ externe študuje na strednej alebo vysokej škole,
 - ▶ zúčastňuje sa na vzdelávaní a príprave pre trh práce
 - ▶ vykonáva aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec alebo samosprávny kraj v rozsahu 64 až 80 hodín mesačne,
 - ▶ vykonáva dobrovoľnícku činnosť v rozsahu 64 až 80 hodín mesačne, dobrovoľnícku činnosť však nie je možné vykonávať kdekoľvek, ale iba u subjektu, ktorý uzatvoril zmluvu s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny,
 - ▶ vypláca sa mu rodičovský príspevok a študuje na strednej alebo vysokej škole,
 - ▶ vykonáva dobrovoľnú vojenskú prípravu.

Menšie služby slúžia na zlepšenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych podmienok obce, životného prostredia a pod. Vykonávajú sa na základe dohody, ktorú osoba uzatvorí s obcou alebo samosprávnym krajom. V tejto dohode sa stanoví, čo bude človek robiť a za akých podmienok. Obec a samosprávny kraj sú povinné dohliadať na to, ako sa služby realizujú, kontrolovať osoby priamo na mieste je oprávnený aj úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Menšie obecné služby pre obec alebo samosprávny kraj je možné vykonávať najviac 18 mesiacov, teda aj aktivačný príspevok z tohto dôvodu nie je možné poberať dlhšie.

Na aktivačný príspevok je potrebné vykonávať menšie obecné služby alebo dobrovoľnícku činnosť v rozsahu aspoň 64 hodín mesačne, teda naň nemá nárok ten, kto vykonáva tieto služby v menšom rozsahu (napríklad 32 hodín, ktoré sú podmienkou vyplácania dávky v hmotnej núdzi).

Príspevok na nezaopatrené dieťa

Príspevok na nezaopatrené dieťa sa poskytuje sa vo výške 18,60 € mesačne na každé nezaopatrené dieťa v domácnosti, ktoré **riadne plní povinnú školskú dochádzku**. Povinná školská dochádzka je desaťročná a trvá najviac do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16. rok veku. Zanedbávaním riadneho plnenia školskej dochádzky je, ak rodič (alebo iný zákonný zástupca) neprihlási dieťa do školy, a ak dieťa neospravedlnene vynechá viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci. Škola

je povinná oznámiť zanedbávanie plnenia školskej dochádzky obci, kde má dieťa trvalý pobyt.

Príspevok na nezaopatrené dieťa sa poskytuje od začiatku školského roka v období školského vyučovania aj počas školských prázdnin.

Príspevok na bývanie

Príspevok na bývanie sa poskytuje na úhradu nákladov na bývanie v byte alebo dome, ktorého vlastníkom alebo nájomcom je niektorý z členov domácnosti, ale aj na úhradu nákladov na bývanie v niektorom zo zariadení sociálnych služieb (zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania alebo v krízovom stredisku) a nákladov na bývanie v byte alebo dome, v ktorom člen domácnosti býva na základe práva doživotného užívania.

- 91,40 € mesačne, ak ide o domácnosť s viacerými členmi, alebo ak ide o nájom bytu viacerými nájomcami.

Predpokladom poskytnutia príspevku je **riadne uhrádzanie nákladov na bývanie**, dane z nehnuteľnosti, v rodinnom dome aj poplatkov za komunálny odpad. Ak má vlastníak alebo nájomca nedoplatky, príspevok môže poberať iba ak predloží dohodu o splátkach a potvrdenie o plnení splátkového kalendára.

Výška príspevku je:

- 57,20 € mesačne, ak ide o domácnosť s jedným členom domácnosti,

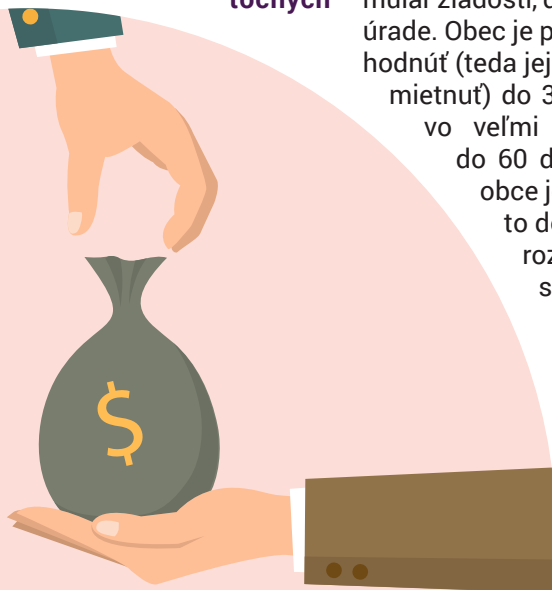
Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

Jednorazová dávka je určená na čiastočnú úhradu **mimoriadnych výdavkov** členov domácnosti, ktorí sú v hmotnej núdzi. Poskytuje sa najmä na zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti (postele, stola, stoličky, chladničky, sporáku, variča, vykurovacieho telesa, paliva, práčky, periny, posteľnej bielizne, bežného kuchynského riadu), **mimoriadnych liečebných nákladov** alebo školských potrieb.

Dávku možno priznať **do výšky preukázaných skutočných**

výdavkov, najviac do výšky 630,60 € (trojnásobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu). Ak sa poskytne opakovane, tak súčet súm poskytnutých v priebehu jedného roka nesmie presiahnuť túto hranicu.

Žiadosť o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi sa podáva na obecnom úrade v obci, kde má žiadateľ trvalý pobyt. Na poskytnutie jednorazovej dávky **nie je nárok**, t. j. obec nemusí žiadosti vyhovieť, ak na poskytnutie takejto pomoci nemá finančné prostriedky. Každá obec má vlastný formulár žiadosti, dostupný na obecnom úrade. Obec je povinná o žiadosti rozhodnúť (teda jej vyhovieť, alebo ju zamietnuť) do 30 dní od jej podania, vo veľmi zložitých prípadoch do 60 dní. Proti rozhodnutiu obce je možné sa odvolať, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na obecnom úrade, rozhoduje o ňom príslušný súd.

Ako požiadať o pomoc v hmotnej núdzi

Pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje pre členov domácnosti až po posúdení ich príjmu, majetku, možnosti pracovať a uplatniť si nároky. Osoba, ktorá podá žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi (žiadateľ) je zástupcom členov domácnosti a po rozhodnutí úradu je aj príjemcom pomoci.

Žiadateľ je povinný preukázať pri podaní žiadosti a pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi všetky skutočnosti o príjmových a majetkových pomeroch členov domácnosti a umožniť pracovníkom úradu overenie týchto skutočností v mieste svojho pobytu. Zoznam dokladov, ktorými sa tieto skutočnosti preukazujú, nájdete na konci príručky.

Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi sa podáva na odbore sociálnych vecí a rodiny úradu práce sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska. Na základe tejto žiadosti úrad rozhodne o tom, či je žiadateľ v hmotnej núdzi a určí výšku dávky a príspevkov, ktoré mu budú vyplácané. V prípade, že po vydaní rozhodnutia sa zmenia okolnosti a osobe v hmotnej núdzi vznikne nárok na ďalší príspevok – napríklad na ochranný príspevok, môže písomne požiadať úrad práce sociálnych vecí a rodiny o priznanie takéhoto príspevku.

Úrad je povinný o žiadosti rozhodnúť do 30 dní od jej podania, vo veľmi zložitých prípadoch do 60 dní. Proti každému rozhodnutiu úradu je možné sa odvolať, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. Odvolanie sa podáva na úrade, ktorý rozhodnutie vydal. O odvolaní rozhoduje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Rozhodnutie o odvolaní musí byť doručené.

Úrad vypláca dávku a príspevky osobe v hmotnej núdzi mesiac dozadu – najneskôr do konca nasledujúceho mesiaca. To znamená, ak človek požiada o pomoc v hmotnej núdzi v marci, dávka za marec mu bude vyplatená najneskôr do konca apríla, dávka za apríl do konca mája atď.

Poberateľ dávky sa musí zdržiavať v Slovenskej republike, pretože dávka v hmotnej núdzi a príspevky k nej sa nevypĺcajú do zahraničia a neplatia sa za čas, v ktorom sa osoba v hmotnej núdzi zdržiava v zahraničí.

Osoba, ktorá je v hmotnej núdzi, má nárok na zníženie výšky koncesionárskych poplatkov na polovicu. Oznámenie o poberaní dávky v hmotnej núdzi spolu s rozhodnutím úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, je potrebné zaslať na adresu RTVS, Odbor výberu úhrad, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava.

Vzor odvolania proti rozhodnutiu úradu

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v XX

Adresa

Vec : Odvolanie proti rozhodnutiu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny č. XX zo dňa XX

Dolupodpísaný meno, priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, podávam týmto odvolanie proti rozhodnutiu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v XX č. XX zo dňa XX, ktoré mi bolo doručené dňa XXXX. Svoje odvolanie odôvodňujem nasledovným.

I.

Tu sa uvedú všetky dôvody, pre ktoré sa žiadateľ domnieva, že úrad rozhodol nesprávne – napr. mám nárok na ochranný príspevok na koľko som bol uznaný za práceneschopného/ starám sa o osobu odkázanú na opatrovanie.

Dôkazy:

- ▶ Všetko, čo preukazuje tvrdenia žiadateľa – potvrdenie o PN, rozhodnutie, ktorým bola osoba uznaná za odkázanú na opatrovanie.

II.

Na základe uvedeného žiadam, aby Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v XX zrušil rozhodnutie č. XX zo dňa XX a nahradil ho rozhodnutím, ktorým mi prizná dávku v hmotnej núdzi/ príspevok k dávke.

V..... dňa.....

.....

podpis

Často kladené otázky

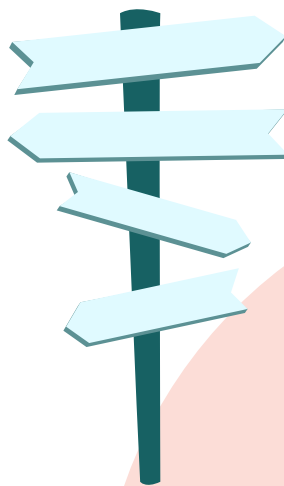
Ako sa na UPSVR vypočíta môj príjem v žiadosti o dávku v hmotnej núdzi, ide mi o to, či budú rátať aj príjem manželky, s ktorou sme rozvedení, ale bývame spolu. Budú sa naše príjmy spočítavať?

Pri rozhodovaní sa spoločne posudzujú a započítavajú príjmy žiadateľa a jeho manžela/manželky. Keďže ste s bývalou manželkou rozvedení, nie je z hľadiska zákona viac Vašou manželkou a jej príjmy sa spoločne s Vašími neposudzujú. Vaše príjmy by sa teda mali posudzovať samostatne, pričom do úvahy sa berie Váš príjem za mesiac predchádzajúci mesiacu, v ktorom ste o dávku požiadali.

Ak nemám dostatočnú výšku invalidného dôchodku, ktorá nie je vo výške životného minima, dá sa to doplatiť dávkou z úradu práce?

Ak Váš príjem nedosahuje životné minimum, a nemôžete si ho zvýšiť prácou alebo predajom majetku, tak ste v hmotnej núdzi a máte nárok na pomoc v hmotnej núdzi - to je dávka a príspevky k dávke, ale pozor - dávka a príspevky sa neposkytujú v takej sume, aby spolu s príjmom (dôchodkom) predstavovali životné minimum, teda, aby príjem "dorovnali" do sumy životného minima. Fun- guje to tak, že sa spočíta dávka a príspevky, na ktoré máte nárok, lebo ste v hmotnej núdzi a od tejto sumy sa odpočíta Váš príjem (ID sa neodpočíta v plnej sume, ale iba 75% z neho) a rozdiel je čiastka, ktorú budete dostávať.

**Som v hmotnej núdzi, pobe-
rám dávku v hmotnej núdzi.
Starám sa o otca. Nemôžem
na neho poberať opatrovateľ-**

ský príspevok, lebo má príliš vysoký dôchodok. Môžem poberať ochranný príspevok k dávke v hmotnej núdzi?

Áno, môžete, za predpokladu, že bude otec uznaný za osobu odkázanú na opatrovanie (čo nie je to isté ako priznanie opatrovateľského). Ochranný príspevok je určený na zabezpečenie osobných výdavkov člena domácnosti, ktorý nemá možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou. Možnosť zabezpečiť alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou nemá podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi človek, ktorý sa osobne, každodenne a riadne stará o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie. Ochranný príspevok je v takomto prípade 67,90 € mesačne.

Kedy je možné dostať osobitný príspevok od úradu práce?

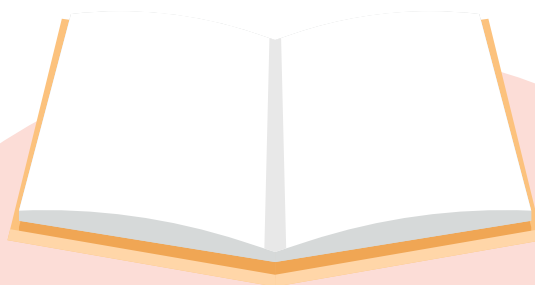
Osobitný príspevok sa poskytuje osobe:

- ▶ ktorej vznikol pracovný pomer alebo obdobný pracovný vzťah dohodnutý najmenej v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času a jej dohodnutý príjem je najmenej vo výške minimálnej mzdy zodpovedajúcej dohodnutému rozsahu týždenného pracovného času, najviac vo výške dvojnásobku minimálnej mzdy,
- ▶ ktorá pred vznikom pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu bola dlhodobo nezamestnaným občanom alebo najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov neaktívna,
- ▶ ktorá je členom domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo ktorej sa skončilo poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi v súvislosti so vznikom pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu.

Osobitný príspevok sa poskytuje vo výške 126,14 € mesačne počas prvých 12 kalendárnych mesiacov a 63,07 € mesačne ďalších 6 kalendárnych mesiacov.

Z úradu mi ponúkli aktivačné práce, ale odmietla som to, lebo mi to absolútne nevyhovovalo. Teraz mi začali vyplácať nižšie dávky. Je to v poriadku?

Je to v súlade so zákonom. Dávka v hmotnej núdzi sa zníži o sumu 66,30 € za každého plnoletého člena domácnosti, ktorý neodpracuje minimálny mesačný rozsah hodín (32), a to za podmienky, že mu práca bola ponúknutá a on ponuku odmietol, resp. nedodrжал podmienky ponuky. Ak človek odmietne ponúknuté pracovné činnosti, úrad práce ho už opätovne nevyzve odpracovať si dávku, určenú na zabezpečenie základných životných podmienok.

Zhrnutie

O pomoc v hmotnej núdzi môže človek požiadať, ak je jeho príjem pod hranicou životného minima a tento príjem si nemôže zvýšiť predajom alebo prenájmom svojho majetku, uplatnením práva alebo prácou.

Formami pomoci v hmotnej núdzi sú dávka v hmotnej núdzi a príspevky k nej – ochranný príspevok, aktivačný príspevok, príspevok na bývanie a prí-

spevok na nezaopatrené dieťa.

O pomoc v hmotnej núdzi sa žiada na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska.

Proti rozhodnutiu úradu o nepriznaní alebo znížení dávky je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozhodnutia.

Zoznam dokladov k žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi

Žiadateľ je povinný preukázať **majetok** všetkých členov domácnosti, ktorými sú veci, práva alebo iné majetkové hodnoty dokladmi ako sú:

- list vlastníctva,
- odborné stanovisko znalca o hodnote motorového vozidla,
- rozhodnutie o odkázanosti člena domácnosti na motorové vozidlo z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia.

Žiadateľ je povinný preukázať **nároky** ako sú:

- nárok na výživné (návrhom o určení manželského výživného a výživného na deti podaným na súde, rozhodnutím súdu),
- nárok na náhradné výživné (návrhom o vykonanie exekúcie podaným na exekútorskú úradu, rozhodnutím o výživnom),
- nároky z pracovnoprávného vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu (súdne konanie vo veci nevyplatenia mzdy).

Ďalšie doklady členov domácnosti, ktoré žiadateľ dokladá pri podaní žiadosti:

- rodné listy detí,
- potvrdenie o štúdiu – externom, dennom, doklad o plnení povinnej školskej dochádzky na priloženom tlačive,

- rozsudok súdu o rozvoде, ak nie je súčasťou rozsudku o určení výživného,
- rozhodnutie Sociálnej poisťovne o dovŕšení veku na starobný dôchodok,
- rozhodnutím Sociálnej poisťovne preukazuje invalidný dôchodca pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť,
- doklad o začiatku a trvaní pracovnej neschopnosti,
- účasť na resocializačných programoch v resocializačnom stredisku pobytovou formou,
- doklad o starostlivosti o ťažko zdravotne postihnutú osobu,
- preukazuje, že je osamelý rodič, vyjadrením obce,
- doklad o predaji, kúpe, prenájme rodinného domu, bytu; poľnohospodárskej pôdy, lesnej pôdy, ktorú členovia domácnosti nevyužívajú pre svoju potrebu,
- doklad o exekúcii na hnuťelnú vec,
- doklad o vyradení z evidencie uchádzačov o zamestnanie z uvedením dôvodu vyradenia,
- doklad o výkone väzby, trestu odňatia slobody,
- pracovnú zmluvu, dohodu o vykonaní práce, dohodu o pracov-

nej činnosti, dohoda o menších obecných službách, dohoda o dobrovoľníckej činnosti, dohoda na vykonávanie prác na predchádzanie, počas a následkoch mimoriadnej situácie,

- ▶ doklad o pobyte v cudzine,
- ▶ doklad o uložení výchovných opatrení dieťaťa alebo rodičovi,
- ▶ doklad o neplnení povinnej školskej dochádzky,
- ▶ doklad o zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie,
- ▶ doklad Sociálnej poisťovne o ná-

roku na dávku v nezamestnanosti, právoplatným rozhodnutím, alebo potvrdením o nároku.

**Vlastník
bytu alebo ro-
dinného domu
predloží:**

- ▶ list vlastníctva nie starší ako tri mesiace,
- ▶ potvrdenie o zaplatení dane z nehnuteľnosti a poplatku za odvoz tuhého komunálneho odpadu (TKO) časť B,C príslušného tlačiva,
- ▶ v prípade nedoplatkov na dani a TKO doloží dohodu o splátkach a potvrdenie o riadnom plnení splátkového kalendára,
- ▶ doklad o povinnosti úhrady dane a TKO v zmysle všeobecne záväzného nariadenia obce/mesta
- ▶ potvrdenie o úhrade nájomného a nákladov za služby spojené s bývaním časť A, C príslušného tlačiva, v prípade nedoplatkov doloží dohodu o splátkach a potvrdenie o riadnom plnení splátkového kalendára.

**Nájomca
bytu, rodinného
domu, obytnej
miestnosti
predloží:**

- ▶ potvrdenie o úhrade nájomného a nákladov za služby spojené s bývaním časť A, C príslušného tlačiva, v prípade nedoplatkov doloží dohodu o splátkach a potvrdenie o riadnom plnení splátkového kalendára,
- ▶ doklad o trvaní nájomného pomeru (nová nájomná zmluva alebo dodatok k nájomnej zmluve alebo vyhlásenie prenajímateľa v časti A príslušného tlačiva),
- ▶ potvrdenie o úhradách za sociálnu službu v zariadení sociálnych služieb časť A,C príslušného tlačiva,
- ▶ potvrdenie o úhrade za starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

**Žiadateľ,
ktorý má právo
doživotného
bývania**

v byte, rodinnom dome preukáže právo doživotného bývania listom vlastníctva, nie starším ako tri mesiace.

**Ak v jednom
rodinnom dome,
byte je viac
domácností
žiadateľ:**

- ▶ doloží súhlas od každého plnoletého člena ďalšej domácnosti (žiadateľ-príjemca), že súhlasí s poskytovaním príspevku na bývanie na jeho meno,
- ▶ doloží potvrdenie obecného/mestského úradu o počte domácností, ktoré užívajú byt/ rodinný dom,
- ▶ a potvrdenie, ktorá domácnosť uhrádza náklady (uviesť aspoň jedného plnoletého člena domácnosti).

Právna poradňa

Podrobné informácie o invalidite, ťažkom zdravotnom postihnutí, práceneschopnosti, ale aj ďalších právnych súvislostiach hematologických ochorení nájdete v našom časopise Krvinka a na webovej stránke **www.hematologickypacient.sk**, kde je vám k dispozícii aj bezplatná právna poradňa pre pacientov a ich blízkyh.

Hematologická poradňa

Ak sa chcete o svojom ochorení poradiť s hematológom, volajte bezplatne na telefónne číslo **0800 007 693** v pracovných dňoch od 14.00 – 17.00.

Združenie pacientov s hematologickými malignitami

Združenie pacientov s hematologickými malignitami zastupuje pacientov s nádorovými ochoreniami krvi, krvotvorných buniek a lymfatického systému, ako sú leukémie, lymfómy, myelodysplastické syndrómy, mnohohopočetný myelóm, polycytémia vera, esenciálna trombocytémia a myelofibróza. Pacientom pomáhame dostať sa k správnej liečbe, dodržiavať liečebný režim, poskytujeme im aktuálne a zrozumiteľné informácie o ich ochorení a právach pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Sme pripravení počúvať vás, hľadať odpovede na vaše otázky a pomôcť vám dostať sa k najlepšej možnej liečbe.

Ak potrebujete pomoc, podporu či radu alebo vás zaujíma naša činnosť, môžete sa na nás obrátiť:

emailom: info@hematologickypacient.sk

poštou: Združenie pacientov s hematologickými malignitami,
Nezábudková 52, 821 01 Bratislava

www.hematologickypacient.sk

www.facebook.com/hematologickypacient

Pripravila: JUDr. Katarína Fedorová, PhD.
Združenie pacientov s hematologickými malignitami, 2019.